

Östersund 2024-05-12

Remissvar avseende betänkande Ett samordnat vaccinationsarbete (SOU 2024:2)

Riksföreningen för skolsköterskor har tagit del av ovan namngivna remiss och önskar framföra följande:

Riksföreningen för skolsköterskor tycker att det är en genomarbetad utredning som har beaktat många olika perspektiv av vaccinationsarbetet. Det framgår hur komplext det är och att det är många parametrar att ta hänsyn till. Riksföreningen instämmer i att det finns ett behov av en förbättrad samordning och att nationella vaccinationsprogram och vaccinregister behöver bli mer ändamålsenliga och effektiva för att kunna tillgodose behoven.

Riksföreningen lämnar, i det här sammanhanget, yttrande endast gällande de av utredningens förslag som vi bedömer kan ha direkt påverkan för vår profession.

4.4

Riksföreningen för skolsköterskor instämmer i och ser ett behov av att utveckla det nationella vaccinationsregistret. Framförallt att det inte enbart är ett hälsodataregister utan att det även är möjligt att få en samlad information över alla vaccinationer en individ tagit. Det skulle vara till stor nytta för den enskilda individen då det i dagsläget är svårt för den enskilda personen att få tag på uppgifterna.

16.5

Utredningens förslag: *En ny paragraf införs som innebär att en smittsam sjukdom kan, om det finns särskilda skäl, omfattas av ett nationellt vaccinationsprogram även om kriterierna ett och två inte är uppfyllda.*

Riksföreningen för skolsköterskor anser att det bör förtydligas vad som menas med beslut om särskilda behörighetsregler för sjuksköterskor att självständigt ordinera vaccin. Det är otydligt i texten om det gäller specialistsjuksköterska som ska få ytterligare ordinationsrätt på ytterligare vaccin eller om det gäller att Leg. sjuksköterska ska få särskild behörighet att ordinera vaccin.

16:3, 16:6, 16:11

Utredningens förslag: Uppdelningen av nationella vaccinationsprogram i allmänna respektive särskilda program i smittskyddslagen tas bort.

Utredningens förslag: En ny paragraf föreslås i smittskyddslagen om regioners respektive kommuners och andra huvudmän för elevhälsas skyldighet att erbjuda vaccinationer enligt nationella vaccinationsprogram. Innebörden av bestämmelserna är i stort oförändrad förutom att elevhälsans ansvar inte bara omfattar allmänna nationella vaccinationsprogram.

Utredningens förslag: En ny bestämmelse föreslås som innebär att regeringen får meddela föreskrifter om att en annan huvudman än huvudregeln ska ansvara och ha kostnadsansvar för att erbjuda vaccinationer mot en smittsam sjukdom som ingår i ett nationellt vaccinationsprogram. En sådan föreskrift får meddelas endast om det på grund av särskilda skäl framstår som lämpligare att annan huvudman än huvudregeln ska erbjuda vaccinationen.

Riksföreningen ställer sig bakom de tre ovanstående förslagen. Riksföreningen för skolsköterskor anser liksom utredningen att det är lämpligt att de grupper av barn och unga som omfattas av elevhälsan men där det fortsatt är lämpligt att vaccinationer sker i regionens försorg till exempel för riskgrupper som redan har regelbunden kontakt med vården kan fortsätta få vaccinationer där, även när bestämmelsen om allmänna och särskilda vaccinationsprogram tas bort. Att det därför finns möjlighet att vid särskilda skäl frånga huvudregeln för vilken huvudman som ska erbjuda vaccination framstår som ändamålsenligt.

Riksföreningen tolkar förslagen som att de kan innebära att elevhälsans medicinska insats kan komma att tillhandahålla vaccin enligt nationella vaccinationsprogram i särskilda situationer till exempel i samband med en pandemi. En sådan situation kan innebära en avsevärd arbetsbelastning för elevhälsan och därför innebära att andra arbetsuppgifter måste prioriteras ner alternativt att mer resurser tillförs elevhälsans medicinska insats. Det är viktigt att ha detta i beaktande i den fortsatta beredningen av utredningens förslag då det i förlängningen kan innebära ökade patientsäkerhetsrisker. Riksföreningen kan se fördelar att EMI kan bistå i det arbetet då det kan leda till en hög vaccinationstäckning eftersom vi träffar alla barn. Men det är då viktigt att resurser tillförs.

16.7.2

Utredningens förslag: Undantaget för huvudman för elevhälsa att inte behöva erbjuda vaccinationer i förskoleklass tas bort.

Riksföreningen för skolsköterskor ställer sig bakom förslaget. Förslaget innebär att kompletterande vaccinationer kan genomföras i skolan för de barn som av något skäl inte blivit erbjudna vaccinationer enligt det svenska barnvaccinationsprogrammet. Riksföreningen för skolsköterskor instämmer med att ansvaret för att ge vaccinationer i förskoleklass flyttas över till kommun eller annan huvudman för elevhälsan. Elevhälsans medicinska insats påverkas inte nämnvärt av att vaccinera upp elever även i förskoleklass då det endast handlar om kompletteringsvaccinationer och detta sker redan idag i stor utsträckning. Riksföreningen ser det som ett viktigt förtydligande i regelverket för att uppnå bästa möjliga vaccinationstäckning.

20.3.5

Vaccinationskort i enlighet med E-hälsomyndigheten och Folkhälsomyndighetens förstudie

Riksföreningen för skolsköterskor skulle se positivt till införande av ett digitalt vaccinationskort. Det skulle underlätta för både elevhälsans medicinska insats och för den enskilda individen i och med att det skulle underlätta att få tag vaccinationsuppgifter.

21.2 Ändamålen med personuppgiftsbehandlingen

Riksföreningen för skolsköterskor instämmer till fullo i att ett nationellt vaccinationsregister fyller en viktig funktion inom folkhälsoarbetet.

Författningskommentarer

3 d §

Den som omfattas av 8 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska av regionen erbjudas vaccinationer mot smittsamma sjukdomar som ingår i nationella vaccinationsprogram. Den som omfattas av elevhälsa enligt 2 kap. 25 § skollagen (2010:800) ska i stället erbjudas vaccinationer mot smittsamma sjukdomar som ingår i nationella vaccinationsprogram av huvudmannen för elevens utbildning.

Riksföreningen för skolsköterskor ser en risk för ökad arbetsbelastning när allmänna och särskilda vaccinationsprogrammet tas bort då elevhälsans medicinska insats inte längre enbart ska ansvara för allmänna utan samtliga nationella vaccinationsprogram. Det finns en farhåga att det kan leda till en patientsäkerhetsrisk då annat lagstadgat arbete blir skjutet på såsom hälsouppföljningar av tillväxt och ryggkontroller.

Mia Göransdotter Hammar
Ordförande
Riksföreningen för skolsköterskor

Jenny Nordfors
Ledamot
Riksföreningen för skolsköterskor

Christina Harang
Ledamot
Riksföreningen för skolsköterskor